

Lag

om ändring av lagen om Rättstjänstverket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Rättstjänstverket (1133/2023) 1 och 3 §, 4 § 2 mom., 9 § 2 mom. och 14 §
2 mom. samt
fogas till 2 § ett nytt 3 mom., till 13 § ett nytt 3 mom. och till 15 § ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Rättstjänstverket

Rättstjänstverket ordnar tjänster inom offentlig rättshjälp, ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning och allmän intressebevakning samt medlingstjänster vid brott och i tvister. Verket finns inom justitieministeriets förvaltningsområde och dess verksamhetsområde omfattar hela landet.

Vid Rättstjänstverket finns en centralförvaltning samt rättshjälpsbyråer, intressebevakningsbyråer och ekonomi- och skuldrådgivningsbyråer.

2 §

Rättstjänstverkets uppgifter

Bestämmelser om Rättstjänstverkets skyldighet att ordna medlingstjänster finns i lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005).

3 §

Produktion av tjänster

Rättshjälpstjänster produceras av rättshjälpsbyråerna, allmänna intressebevakningstjänster av intressebevakningsbyråerna och tjänster inom ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning av ekonomi- och skuldrådgivningsbyråerna. I landskapet Åland produceras de nämnda tjänsterna av Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå. Rättstjänstverket kan också ordna tjänster genom att skaffa dem av andra tjänsteproducenter i enlighet med 5 kap.

Bestämmelser om antalet byråer samt om namnen på och områdena för dem utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om verkets verksamhetsställen utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

Bestämmelser om tillhandahållande av medling vid brott och i vissa tvister finns i lagen om medling vid brott och i vissa tvister.

4 §

Ledning

En rättshjälpsbyrå leds av ett ledande offentligt rättsbiträde, en intressebevakningsbyrå av en ledande allmän intressebevakare och en ekonomi- och skuldrådgivningsbyrå av en ledande ekonomi- och skuldrådgivare. Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå leds av ett ledande offentligt rättsbiträde, en ledande allmän intressebevakare eller en ledande ekonomi- och skuldrådgivare enligt vad som bestäms i verkets arbetsordning.

9 §

Tjänster vid Rättstjänstverket

Vid rättshjälpsbyråerna ska det finnas ett ledande offentligt rättsbiträde och ett behövligt antal andra offentliga rättsbiträden. Vid intressebevakningsbyråerna ska det finnas en ledande allmän intressebevakare och ett behövligt antal andra allmänna intressebevakare. Vid ekonomi- och skuldrådgivningsbyråerna ska det finnas en ledande ekonomi- och skuldrådgivare och ett behövligt antal andra ekonomi- och skuldrådgivare. Vid byråerna kan det dessutom finnas andra anställda. Vid Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå ska det utöver den tjänsteman som avses i 4 § 2 mom. finnas ett behövligt antal andra anställda.

13 §

Jäv för offentliga rättsbiträden

Det som i 1 mom. föreskrivs om jäv för offentliga rättsbiträden hindrar inte att personalen vid rättshjälpsbyråerna arbetar i gemensamma lokaler med annan personal vid Rättstjänstverket eller med andra myndigheter. Åtkomsten till information som är sekretessbelagd eller som omfattas av tystnadsplikt ska genom informationstekniska lösningar och andra behövliga åtgärder begränsas så att endast rättshjälpsbyrån har åtkomst till informationen.

14 §

Hänvisande av rättshjälpsökanden i specialfall

I andra ärenden än sådana som behandlas i domstol ska sökanden i de situationer som avses i 1 mom. hänvisas till en annan rättshjälpsbyrå, om rättshjälpsbyrån finns inom ett avstånd som kan anses vara rimligt för uträttande av ärenden eller om klienten har möjlighet att utträta ärendet med hjälp av distansförbindelser. I annat fall hänvisas sökanden skriftligen till ett privat biträde.

15 §

Rättsbiträdenas beslutanderätt

Det ledande offentliga rättsbiträdets beslutanderätt enligt denna paragraf och ett offentligt rättsbiträdes beslutanderätt enligt 1 mom. utövas vid Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå av den tjänsteman som avses i 4 § 2 mom., om det vid byrån inte finns något offentligt rättsbiträde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

Helsingfors den 24 april 2026

Republikens President

Alexander Stubb

Justitieminister Leena Meri